

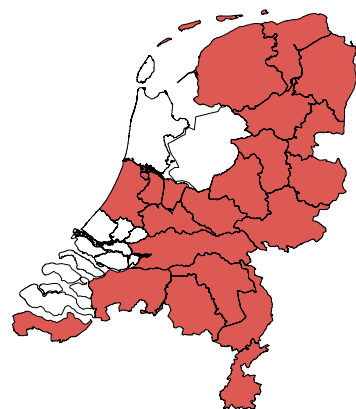
Tabel 3

Kamsalamander *Triturus cristatus*

Grote watersalamander (gemiddeld 15 cm lang). De buik is fel geel/oranje met zwarte vlekken. De rug is donker tot zwart. Mannetje heeft tijdens de voortplantingstijd een hoge rugkam en een lagere staartkam. Rugkam en staartkam zijn van elkaar gescheiden. Op de huid zit een aantal wratjes.

Foto: Jelger Herder/Buiten-Beeld

- soort niet waargenomen
- soort (recent) waargenomen

3

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Landhabitat (tot meer dan 1000 meter rond voortplantingswateren)

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Voortplantingswater

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (Vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

- Maaien** Zie gedragscode, aanvullend: Maaien in september-oktober. Indien eerder nodig dan minimaal 25% van de vegetatie sparen.
- Schonen** Zie gedragscode, aanvullend: In oktober of in november/december als de watertemperatuur boven de 0°C is. Minimaal 25% van de slootvegetatie en waterbodem sparen. Jaarlijks schonen op locaties met een snelle aangroei van helofyten (riet, liesgras, rietgras, egelskop).
- Baggeren** Zie gedragscode, aanvullend: In oktober of in november/december als de watertemperatuur boven de 0°C is. Minimaal 25% van de watervegetatie en waterbodem sparen. Afwijkend van de gedragscode wordt aanbevolen om bij sterke aangroei van bagger om de 5 jaar te baggeren.
- Begrazen** Zie gedragscode, aanvullend: Poelen geheel of gedeeltelijk uitrasteren.
- Snoeien/dunnen** Zie gedragscode, aanvullend: Opslag van houtige gewassen rond het voortplantingswater tot een minimum beperken.
- Onderhoud waterkeringen** Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
- Onderhoud verhardingen** Zie gedragscode, aanvullend: Geen zout strooien over open amfibieëntunnels.

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (Ontheffingsplicht)

- Vorbereiding van nieuwe werken** Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
- Verwijderen bovengrond/graafwerkzaamheden** Zie gedragscode Van maart t/m september.
- Sloop kunstwerken en gebouwen** Zie gedragscode, aanvullend: Van maart t/m september.
- Bouwactiviteiten** Zie gedragscode, aanvullend: Vervuiling van voortplantingswateren (bijvoorbeeld met bouwmaterialen, bouwstof, dieselolie) voorkomen.
- Afdammen/dempen/vergraven** Zie gedragscode, aanvullend: Vergraven in september (voor de winterslaap). Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Kamsalamander *Triturus cristatus*

Leefgebied	In loofbossen of kleinschalig cultuurlandschap met houtwallen, struwelen, houtsingels ed. Voortplantingswater: vrij grote en diepe, stilstaande wateren met een rijke watervegetatie, soms ook in kleine, ondiepe sloten. Voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De kamsalamander is een rivier- en beekbegeleidende soort. Hij wordt vooral aangetroffen in beekdalen op de hogere zandgronden en op rivierklei.
Gebruik van het leefgebied	Op het land houden de dieren zich op tussen dichte vegetaties, zoals struikgewas of ruig grasland. Overdag schuilt hij onder boomstammen, keien of holen. Overwintering dieper in de bodem (tot 1 meter), soms ook in het water of in kelders. De meeste dieren verblijven binnen een straal van 100 meter van het voortplantingswater. Ze kunnen zich echter over afstanden van meer dan 1 kilometer verplaatsen. Voortplanting in het water. In het water houden de dieren zich op in de diepere delen van het water. Bij gevaar vluchten de dieren in het bodemsubstraat of tussen de waterplanten. Eieren worden afgezet op stevige planten met lange bladeren.
Voornaamste voedselbronnen	In het water macrofauna, andere volwassen watersalamanders, kikkerlarven, eieren uit eiklompjes. Op het land regenwormen, slakken en insecten. Larven: watervlooien, roeipootkreeftjes, insectenlarven en larven van andere watersalamanders.
Leefwijze door het jaar heen	Actief in de schemer en in de nacht. Trek naar het voortplantingswater: bij milde temperaturen vanaf februari tot mei. Voortplanting in maart-juni. Larven in het water mei tot september. Volwassen dieren verlaten vanaf juni tot in oktober het water. Overwintering van oktober tot februari.
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none">- Aanleggen van voortplantingspoelen. Deze poelen dienen goed begroeid te zijn en binnen 400 meter van een bestaand voortplantingswater te liggen.- Tegengaan inundatie van poel met rivierwater (waardoor het water bezet kan worden met vis).- Wegvangen vis en kreeften.- Verbetering van de samenhang tussen de verschillende leefgebieden.- Behoud en herstel van kleinschalig landschap.- Tegengaan verzuring en vervuiling van het water door meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen.
Belang waterschapspopulaties	Nationaal belang
Verspreiding binnen Nederland	Vooraf in het midden, oosten en zuiden. Hoofdzakelijk ten zuidoosten van lijn Vlissingen-Assen. Vervolg: zie pagina 3

Vervolg

Kamsalamander *Triturus cristatus*

Rode lijst

Kwetsbaar

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijn

Bijlage IV

FF-wet

Tabel 3

Bronnen

Van Diepenbeek en Creemers, 2006. Scheffers en Cuppen, 2005. Nöllert en Nöllert, 2001. Smit *et al.*, 2007.

Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl;
www.stowa.nl